

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNO MINISTARSTVO RADA I SOCIJALNE POLITIKE

**PROGRAM
OSNOVNIH I DODATNIH EDUKACIJA HRANITELJA
U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE**

Sarajevo, august 2018. godine

Na osnovu stava (2) člana 48. Zakona o hraniteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 19/17) federalni ministar rada i socijalne politike donosi:

**PROGRAM
OSNOVNIH I DODATNIH EDUKACIJA HRANITELJA
U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE**

I. OPĆE ODREDBE

1. Pravni osnov za izradu i provedbu Programa osnovnih i dodatnih edukacija

1. 1. Pravni osnov za izradu i provedbu Programa osnovnih i dodatnih edukacija hranitelja u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Program edukacija) je Zakon o hraniteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 19/17) (u daljem tekstu: Zakon o hraniteljstvu).

2. Nositelac izrade Programa edukacija

2. 1. U skladu sa stavom (2) člana 48. Zakona o hraniteljstvu, nositelac izrade Programa edukacija je Federalno ministarstvo rada i socijalne politike (u daljem tekstu: Federalno ministarstvo) u konsultacijama s kantonalnim ministarstvima nadležnim za oblast socijalne i dječje zaštite (u daljem tekstu: kantonalna ministarstva).

3. Nositelac provedbe Programa edukacija

3. 1. Nositelac provedbe Programa edukacija je Federalno ministarstvo u saradnji s kantonalnim ministarstvima, centrima za socijalni rad i drugim vladinim i nevladnim institucijama i organizacijama.

4. Finansiranje provedbe Programa edukacija

4. 1. U skladu sa stavom (6) člana 48. Zakona o hraniteljstvu, sredstva potrebna za provedbu Programa edukacija osiguravaju se u Budžetu Federacije Bosne i Hercegovine.

4. 2. Sredstvima iz tačke 4. 1. podmirivat će se sljedeći troškovi:

- a) Naknade za angažiranje edukatora;
- b) Pripadajući porezi i doprinosi na naknade iz alineje a) ove tačke;
- c) Troškovi hrane i osvježenja za polaznike edukacije;
- d) Putni troškovi za polaznike edukacije osim za one koji žive na području grada ili općine u kojoj se održava edukacija;
- e) Troškovi zakupa prostora za održavanje edukacije;
- f) Troškovi radnog materijala za polaznike edukacije (printanje ili kopiranje materijala, materijal za pisanje i slično).

4. 3. Obračunska jedinica za naknade edukatorima iz alineje a) tačke 4. 2. je nastavna jedinica u trajanju 45 minuta u neto iznosu od 50,00 KM.

4. 4. Naknada za angažiranje edukatora iz alineje a) tačke 4. 2. isplaćuje se na osnovu zaključenog ugovora o autorskom djelu.

4. 5. Putni troškovi za polaznike edukacije iz alineje d) tačke 4. 2. obračunavaju se u visini 15% cijene litre benzina BMB 95 na teritoriju Bosne i Hercegovine po pređenom kilometru na relaciji između grada ili općine prebivališta polaznika edukacije i grada ili općine održavanja edukacije.

4. 6. Obračun putnih troškova za polaznike edukacije iz alineje d) tačke 4. 2. vrši se na način da se obračuna najkraća udaljenost koju polaznik edukacije mora preći prevoznim sredstvom, a koja se može izmjeriti na online dostupnim auto kartama (Google Maps ili ViaMichelin).

4. 7. Polaznici koji ne budu pohađali minimalno 75% edukacije na koju ih uputi nadležni centar za socijalni rad ne mogu ostvariti pravo na putne troškove.

5. Ciljna grupa Programa edukacija

5. 1. Ciljna grupa kojoj je namijenjen Program edukacija su pojedinci i porodice koji, u skladu sa stavom (1) člana 23. i stavu (2) člana 57. Zakona o hraniteljstvu, nadležnom centru za socijalni rad podnesu prijavu za bavljenje hraniteljstvom.

6. Opći ciljevi Programa edukacija

6. 1. Program edukacija sačinjava nerazdvojni dio u procjeni podobnosti pojedinaca i porodica iz tačke 5.1. i kao takav je usmjeren na postizanje sljedećih općih ciljeva:

- a) Razvijene kompetencije za primjenu savremenih standarda u zaštiti djece i odraslih lica;
- b) Procjena hraniteljskih porodica i adekvatna priprema hranitelja;
- c) Razvijene kompetencije za obavljanje hraniteljske uloge;
- d) Unaprijeđena zaštita djece i odraslih lica u sistemu hraniteljstva;
- e) Cjelovito zadovoljavanje potreba djece i odraslih lica smještenih u hraniteljsku porodicu.

7. Posebni ciljevi Programa edukacija

7. 1. Program edukacija sačinjava nerazdvojni dio u procjeni podobnosti hranitelja i kao takav je usmjeren na postizanje sljedećih posebnih ciljeva:

- a) Zainteresovanim porodicama osigurati iscrpne informacije o hraniteljstvu i što ono uključuje;
- b) Pomoći porodicama pri donošenju prave odluke o njihovom hraniteljskom angažmanu;
- c) Razviti znanja i vještine u obezbjeđivanju adekvatnog i sigurnog zbrinjavanja djece i odraslih lica;
- d) Razviti svijest o važnosti zajedničkog rada stručnjaka, hranitelja, hranjenika, njihovih bioloških porodica, bliže i šire rodbine, te ostalih aktera uključenih u proces hraniteljstva;
- e) Pomoći hraniteljima i biološkim porodicama da se upoznaju s potrebama i pravima djece i odraslih lica u stanju socijalne potrebe, a koje su značajne za prevladavanje situacije u kojoj su se našli;
- f) Priprema za preuzimanje hraniteljske dužnosti,
- g) Sticanje potrebne sigurnosti hranitelja u pogledu njihove uloge, kako u odnosu prema hranjeniku, tako i u odnosu prema biološkoj porodici i drugim licima u sistemu socijalne i dječje zaštite;
- h) Preuzimanje uloge zamjenskog roditelja ili člana porodice, jačanje porodičnih odnosa s posebnim naglaskom na hranitelje koji nisu imali vlastitu djecu;
- i) Razumijevanje sistema brige o djeci i odraslim licima s posebnim naglaskom na zadovoljavanje djetetovih razvojnih potreba nakon gubitka kroz emotivnu vezanost;
- j) Upoznavanje s ulogom ostalih lica, organizacija ili institucija u sistemu brige o djeci i odraslim licima, te uviđanje važnosti partnerstva s ostalim akterima u procesu brige s ciljem postizanja maksimalne dobrobiti hranjenika;
- k) Planiranje promjena i donošenje konačne odluke.

8. Svrha Programa edukacija

8. 1. Svrha edukacije prema ovom Programu edukacije ostvaruje se kroz razvijanje sljedećih ključnih hraniteljskih kompetencija kojima se postiže viši stepen stručnosti u pružanju podrške i zaštite djeci i odraslim licima kojima je potreban ovaj vid zbrinjavanja:

- a) Znanja i vještine za primjenu integrisanog pristupa u identifikaciji i adekvatnom zadovoljavanju potreba djece i odraslih lica;
- b) Poznavanje vještina primjene obavezujućih dokumenata koji se odnose na djecu i odrasla lica;
- c) Znanja i vještine koje su potrebne za implementaciju osnovnih standarda u zaštiti djece i odraslih lica: najbolji interes, holistička procjena potreba, participacija, deinstitucionalizacija, život u porodičnom okruženju, osamostaljivanje i socijalna integracija djece i odraslih lica, optimalni razvoj njihovih potencijala;
- d) Jačanje sposobnosti za rad u timu i prakticiranje timskog rada;
- e) Znanja i vještine u prepoznavanju i zaštiti djece i odraslih lica od zanemarivanja i zlostavljanja;
- f) Znanja i vještine potrebne za razvijanje planova podrške djeci i odraslim licima, saradnju s biološkim porodicama i sudjelovanje u koordinaciji mreže podrške.

9. Očekivani ishodi Programa edukacija

9. 1. Nakon provedbe Programa edukacija očekuje se jedan od sljedeća četiri ishoda:

- a) Centar za socijalni rad i polaznik edukacije zajednički utvrđuju da se kompetencije polaznika edukacije poklapaju s ciljevima ovoga programa. Polazniku edukacije se izdaje rješenje da se može baviti hraniteljstvom.
- b) Centar za socijalni rad i polaznik edukacije utvrđuju da se kompetencije polaznika edukacije i interesi ne poklapaju s ciljevima ovoga programa. Polaznik edukacije se poziva da odustane od hraniteljstva.
- c) Centar za socijalni rad zajedno s polaznikom edukacije utvrđuje da se kompetencije polaznika edukacije poklapaju s programom edukacije, ali da on više nije zainteresovan nastaviti s edukacijom. Polazniku edukacije se omogućava istupanje iz programa edukacije.
- d) Polaznik edukacije smatra da se njegovi interesi i kompetencije poklapaju s programom, ali centar za socijalni rad se ne slaže s njegovim stavom. Pritom centar za socijalni rad donosi konačnu odluku jer mu je Zakonom o hraniteljstvu omogućeno izvršiti procjenu na osnovu stručnog mišljenja edukatora o doноšenju rješenja za hraniteljstvo.

II. SADRŽAJNA I METODOLOŠKA STRUKTURA PROGRAMA EDUKACIJA

10. Metodološka struktura Programa edukacija

10. 1. U skladu s članom 48. Zakona o hraniteljstvu, Program edukacija metodološki se dijeli na tri komponente:

- a) Osnovne edukacije o hraniteljstvu za djecu;
- b) Osnovne edukacije o hraniteljstvu za odrasle;
- c) Dodatne edukacije o hraniteljstvu za djecu i odrasla lica (u daljem tekstu: Dodatne edukacije).

11. Tematske oblasti Programa edukacija

11. 1. Sadržaj Osnovnih edukacija o hraniteljstvu za djecu i Osnovnih edukacija o hraniteljstvu za odrasle definisan je tematskim oblastima iz člana 50. Zakona o hraniteljstvu.

11. 2. Sadržaj Dodatnih edukacija utvrđuje se posebno zavisno od iskazanih potreba za dodatnim edukovanjem u nekoj od tematskih oblasti definisanih članom 50. Zakona o hraniteljstvu ili u nekim posebnim područjima povezanim sa specifičnim pitanjima i problemima hranjenika, kao i za polaznike koji se žele baviti hraniteljstvom i za djecu i za odrasle, a pohađali su samo jednu od osnovnih edukacija utvrđenih alinejama a) i b) tačke 10. ovoga Programa edukacija.

12. Sadržajna struktura osnovnih edukacija

12. 1. U skladu sa stavom (1) člana 50. Zakona o hraniteljstvu, Osnovne edukacije o hraniteljstvu za djecu provode se kroz sljedećih deset modula:

- a) **Modul 1:** Pojam i značaj hraniteljstva, te uloga i odgovornost hranitelja s posebnim fokusom na sljedeće teme: istorijski razvoj i pojam hraniteljstva; značaj hraniteljstva, zakonodavni okvir hraniteljstva, uloga i odgovornost hranitelja, prava i obaveze hraniteljskih porodica, kompetencije hranitelja za brigu o djeci;
- b) **Modul 2:** Načini funkcionisanja porodice i porodični odnosi s posebnim fokusom na sljedeće teme: porodične životne krize i krizne situacije u hraniteljskoj porodici, načini funkcionisanja porodice tokom nastalih kriza, uticaji gubitaka u porodici i prekida emocionalnih veza na život i razvoj djeteta;
- c) **Modul 3:** Odgojni postupci, način odgoja i osnovne zadaće roditeljstva s posebnim fokusom na sljedeće teme: odgoj i odgojni postupci, metode i sredstva porodičnog odgoja, osnovne zadaće roditeljstva, porodična pravila;
- d) **Modul 4:** Razvojne potrebe djeteta s posebnim fokusom na sljedeće teme: pojam i vrste razvojnih potreba djeteta, odvajanje djeteta iz biološke porodice, načini zadovoljavanja potreba djeteta, bliske veze u novoj porodici, važnost očuvanja ličnog i porodičnog identiteta djeteta;
- e) **Modul 5:** Prava, interesi i dobrobiti hranjenika s posebnim fokusom na sljedeće teme: osnovna prava i interesi djeteta u kontekstu međunarodnih i domaćih dokumenata o pravima djeteta, najbolji interes djeteta, održavanje kontinuiteta porodičnih odnosa, zaštita djece s invaliditetom;
- f) **Modul 6:** Emocionalna inteligencija kod djece s posebnim fokusom na sljedeće teme: prepoznavanje i praćenje promjena vezanih uz proces odrastanja, emocije kod djece, emocionalna intelektualnost kod djece, psihosocijalni razvoj djeteta;
- g) **Modul 7:** Zaštita djece od zlostavljanja i zanemarivanja s posebnim fokusom na sljedeće teme: vrste i oblici zloupotrebe djece, prepoznavanje oblika i rizika od zlostavljanja, zaštita djece od zlostavljanja i zanemarivanja;
- h) **Modul 8:** Partnerski odnosi između uključenih strana s posebnim fokusom na sljedeće teme: značaj i oblici timskog rada u hraniteljstvu, značaj saradnje hranitelja s biološkom porodicom djeteta, pružanje podrške hraniteljskoj porodici;
- i) **Modul 9:** Komunikacijske vještine s posebnim fokusom na sljedeće teme: pojam i vrste komunikacije (verbalna, neverbalna, pisana/crtana komunikacija), interaktivna komunikacija, komunikacijski proces, komunikacijske vještine u brzi za djecu i mlade;
- j) **Modul 10:** Samoprocjena hranitelja s posebnim fokusom na sljedeće teme: priprema vlastite porodice za hraniteljstvo (priprema djece, podaci koje porodica treba znati o djetetu i njegovoj porodici), period prilagodbe na novog člana, priprema sigurnog doma za dijete.

12. 2. U skladu sa stavom (2) člana 50. Zakona o hraniteljstvu, Osnovne edukacije o hraniteljstvu za odrasle provode se kroz sljedećih deset modula:

- a) **Modul 1:** Pojam i značaj hraniteljstva, te uloga i odgovornost hranitelja s posebnim fokusom na sljedeće teme: istorijski razvoj i pojam hraniteljstva; značaj hraniteljstva, zakonodavni okvir hraniteljstva, uloga i odgovornost hranitelja, prava i obaveze hraniteljskih porodica, kompetencije hranitelja za brigu o odraslim licima;

- b) **Modul 2:** Načini funkcionisanja porodice i porodični odnosi s posebnim fokusom na sljedeće teme: porodične životne krize i krizne situacije u hraniteljskoj porodici, načini funkcionisanja porodice tokom nastalih kriza, uticaj gubitaka u porodici i prekida emocionalnih veza;
- c) **Modul 3:** Poticanje i podrška odraslim licima s posebnim fokusom na sljedeće teme: poticanje i razvoj sposobnosti i vještina odraslog lica za samostalu brigu o sebi, metode poticanja za razvoj samopouzdanja odraslih lica, podrška odraslim licima da se nose s promjenama;
- d) **Modul 4:** Integracija odraslih lica u lokalnu sredinu s posebnim fokusom na sljedeće teme: socijalizacija odraslih lica, posebno starijih lica i lica s invaliditetom, u užem i širem okruženju, identifikacija mreže podrške za odrasla lica/lica s invaliditetom u lokalnoj zajednici, uključivanje odraslih lica/lica s invaliditetom u proces planiranja i razvoja usluga;
- e) **Modul 5:** Prava, interesi i dobrobiti odraslih lica s posebnim fokusom na sljedeće teme: osnovna prava i interesi starijih lica i lica s invaliditetom u kontekstu međunarodnih i domaćih dokumenata o osnovnim ljudskim pravima, održavanje kontinuiteta porodičnih odnosa, specifične potrebe i zaštita starijih lica i lica s invaliditetom;
- f) **Modul 6:** Prepoznavanje i praćenje promjena vezanih uz proces starenja s posebnim fokusom na sljedeće teme: emocionalne potrebe odraslih lica/lica s invaliditetom, briga za fizičko i mentalno zdravlje odraslih lica, posebno starijih lica i lica s invaliditetom, seksualnost odraslih lica, higijena i prehrana odraslih lica, prva pomoć odraslim licima;
- g) **Modul 7:** Zaštita od nasilja i zanemarivanja s posebnim fokusom na sljedeće teme: vrste i oblici porodičnog nasilja, diskriminacija i stigmatizacija odraslih lica, oblici iskorištavanja i socijalne isključenosti starijih lica i lica s invaliditetom;
- h) **Modul 8:** Partnerski odnosi između uključenih strana s posebnim fokusom na sljedeće teme: značaj i oblici timskog rada u hraniteljstvu, značaj saradnje hranitelja s biološkom porodicom starijeg lica ili lica s invaliditetom, pružanje podrške hraniteljskoj porodici;
- i) **Modul 9:** Komunikacijske vještine s posebnim fokusom na sljedeće teme: pojam i vrste komunikacije (verbalna, neverbalna), interaktivna komunikacija, komunikacijski proces, komunikacijske vještine u brizi za starija lica ili lica s invaliditetom;
- j) **Modul 10:** Samoprocjena hranitelja s posebnim fokusom na sljedeće teme: priprema vlastite porodice za hraniteljstvo (priprema članova porodice, podaci koje porodica treba znati o smještenom starijem licu ili licu s invaliditetom), period prilagodbe na novog člana, priprema sigurnog doma za starija lica ili lica s invaliditetom.

12. 3. Polaznik edukacija koji želi obavljati hraniteljstvo za djecu i hraniteljstvo za odrasla lica dužan je, po vlastitom izboru, pohađati samo jednu od osnovnih edukacija utvrđenih alinejama a) i b) tačke 10. ovoga Programa edukacija, kao i jednu od dodatnih edukacija koja će se tematski odnositi na kategoriju hranjenika koji nisu obuhvaćeni izabranom osnovnom edukacijom.

13. Sadržajna struktura Dodatnih edukacija

13. 1. Dodatne se edukacije provode zavisno od složenosti odabrane tematske oblasti, ali ne mogu trajati duže od četiri modula.

III. PRIPREMA I PROVEDBA EDUKACIJE

14. Način provedbe Programa edukacija

14. 1. Program edukacija realizuje se kroz module pri čemu je svaki modul sastavljen od tri školska sata u trajanju od 45 minuta.

14. 2. Svaki modul u realizaciji Programa edukacija ima definisanu sljedeću strukturu:

- a) **Cilj:** predstavlja operacionalizaciju zadatka koje treba realizovati kroz vježbe i radionicu u cjelini.
- b) **Teorijski dio:** najznačajnije informacije o temi koja se obrađuje.
- c) **Krug pridržavanja:** ima za cilj stvaranje uslova i atmosfere u radnoj grupi na zajedničkom radu, kao i razmjenu iskustava o obrađenim temama za porodicu.
- d) **Vježbe:** predstavljaju oblik neposrednog rada u grupi na zadatku koji je u vezi s ciljem radionice.
- e) **Komentari edukatora:** predstavljaju kratke edukativne blokove u vezi s produktima grupnog rada.
- f) **Interaktivni rezime:** predstavlja planski sažetak i rekapitulaciju dobivenih podataka grupnog rada u svakoj radionici i povezivanje s najznačajnijim aspektima teme radionice i njezinim ciljem.
- g) **Zadatak za porodicu:** uključuje i potiče aktivno sudjelovanje ostalih članova hraniteljske porodice za predstojeće promjene u porodici i suočava ih se s najznačajnijim aspektima hraniteljstva.

15. Metode rada

15. 1. Program edukacije i pripreme polaznika za bavljenje hraniteljstvom realizovat će se metodom grupnog rada, odnosno primjenom interaktivnog modela učenja kroz radioniciki rad. Interaktivni model učenja kroz grupni rad, kao metoda učenja odraslih u heterogenim grupama, pokazao se funkcionalnim u pogledu usvajanja i praktične primjene usvojenih znanja i vještina. Prednosti interaktivnog modela rada ogledaju se u sljedećem:

- a) Povećanje motivacije i spremnosti na učenje;
- b) Članovi grupe aktivno učestvuju u radu;
- c) Potiče se unutargrupna i međugrupna saradnja i komunikacija;
- d) Razvija se sposobnost koordinisanja akcija u radu na zajedničkom problemu;
- e) Razvija se osjećaj pripadnosti, prihvaćenosti, povjerenja u druge ljude, uzajamna povezanost i osjećaj obaveza i odgovornosti prema saradnicima;
- f) Osposobljavanje sudionika za uočavanje, postavljanje i rješavanje problema, te za vođenje argumentovanog dijaloga i donošenje odluka.

15. 2. Program edukacije realizovat će se kroz metode aktivnog učenja i to:

- a) Interaktivni (kooperativni) oblik učenja: polazni osnov je učenje kroz interakciju u kojoj i manje kompetentan partner ulazi sa svim prethodnim znanjima, vrši razmjenu i učestvuje u konstrukciji novih znanja;
- b) Rješavanje problema: počinje se od problemske situacije za koju ne postoji direktni odgovor, a od članova se grupe traže rješenja, bilo da se do njih dolazi individualno, u parovima ili kroz rad u manjim grupama;
- c) Verbalno receptivno učenje: usvajanja znanja ili vještina koja predstavljaju sadržaje za razvoj kompetencija hraniteljstva.

16. Vremenska dinamika provedbe Programa edukacija

16. 1. U skladu sa stavom (3) člana 48. Zakona o hraniteljstvu, osnovne edukacije, utvrđene alinejama a) i b) tačke 10. ovoga Programa edukacija, realizuju se najmanje jednom godišnje, a po potrebi i češće zavisno od iskazanih potreba i formiranim edukativnim grupama.

16. 2. U skladu sa stavom (4) člana 48. Zakona o hraniteljstvu, Dodatne se edukacije realizuju dva ili više puta godišnje u skladu s iskazanim potrebama i formiranim edukativnim grupama.

17. Mjesto provedbe Programa edukacija

17. 1. U skladu sa stavom (7) člana 48. Zakona o hraniteljstvu, edukacija se realizuje na jednoj lokaciji za cijeli kanton ili za više kantona ukoliko se u nekom kantonu ne može formirati edukativna grupa.

18. Broj edukacija

18. 1. Broj edukacija tokom jedne kalendarske godine zavisi od broja formiranih edukatorskih grupa koje se sastoje od minimalno šest i maksimalno deset polaznika.

19. Formiranje edukatorskih grupa

19. 1. Edukatorske grupe formira Federalno ministarstvo na osnovu iskazanih potreba od strane kantonalnih ministarstava koja prikupljaju i objedinjuju zahtjeve za edukacijom centara za socijalni rad na području svoje mjesne nadležnosti.

IV. EDUKATORI I POLAZNICI EDUKACIJA

20. Edukatori za provedbu Programa edukacija

20. 1. Osnovne edukacije, utvrđene alinejama a) i b) tačke 10. ovoga Programa edukacija, provode edukatori kojima je Federalno ministarstvo izdalo uvjerenje o sticanju zvanja edukatora, odnosno koji se nalaze na Listi certifikovanih edukatora za hraniteljstvo u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Lista certifikovanih edukatora), koju sačinjava federalni ministar rada i socijalne politike i koja je sastavni dio ovog Programa edukacija.

20. 2. Dodatne edukacije provode edukatori za hraniteljstvo certifikovani od strane Federalnog ministarstva ili edukatori za druge specifične oblasti za kojima se ukaže potreba.

20. 3. Kako bi edukacija bila uspješno realizovana, neophodno je da edukatori, osim ekspertize, posjeduju i izuzetno dobre organizacione i komunikacione vještine. Takođe, trebaju biti svjesni faktora koji utiču na funkcionisanje grupe, što zahtijeva određeni stepen poznavanja rada s većim brojem lica.

20. 4. Po jednoj edukatorskoj grupi angažuju se dva edukatora.

21. Način odabira edukatora

21. 1. Prijedlog dva edukatora za hraniteljstvo daju kantonalna ministarstva prilikom iskazivanja potrebe za provođenjem edukacije, vodeći računa da predložena lica imaju prebivalište na području njihove mjesne nadležnosti i da se nalaze na Listi certifikovanih edukatora.

21. 2. Kantonalna ministarstva koja na svom području nemaju certifikovanih edukatora za hraniteljstvo, predložiti će one edukatore koji imaju prebivalište na području mjesne nadležnosti drugog najbližeg kantona.

21. 3. Kantonalna ministarstva koja na području svoje mjesne nadležnosti imaju veći broj edukatora za hraniteljstvo od broja koji mogu predložiti uzet će abecednim redom prva dva edukatora s Liste certifikovanih edukatora koji ne mogu biti predloženi u narednom krugu edukacija.

21. 4. Konačan odabir edukatora vrši Federalno ministarstvo rukovodeći se prijedlozima kantonalnih ministarstava, raspoloživošću predloženih edukatora i načelom ravnomjernog angažmana istih s Liste certifikovanih edukatora.

21. 5. Odabir edukatora za druge specifične oblasti za kojima se ukaže potreba vrši Federalno ministarstvo s lista certifikovanih edukatora za navedene oblasti sačinjenih od strane drugih nadležnih institucija ili putem javnog poziva ukoliko takve liste ne postoje.

22. Prava i obaveze odabralih edukatora

22. 1. Edukator ima pravo da mu se osiguraju prostorni i tehnički uslovi za provedbu Programa edukacija prema odobrenom Planu edukacije u mjestu i vremenu koje sporazumno utvrdi s Federalnim ministarstvom.

22. 2. Edukator ima pravu na naknadu za provedenu edukaciju prema ugovoru o autorskom djelu zaključenom u skladu s ovim Programom edukacija.

22. 3. Edukator koji je odabran za provedbu Programa edukacija dužan je:

- a) Pripremiti i Federalnom ministarstvu dostaviti Plan edukacije na odobrenje na obrascu koji je sastavni dio ovoga Programa edukacija;
- b) Provesti edukaciju hranitelja u skladu s Planom edukacije odobrenim od strane Federalnog ministarstva;
- c) Nakon provedene edukacije na posebnom obrascu, koji je sastavni dio ovoga Programa edukacija, dati stručno mišljenje o svakom pojedinom polazniku, odnosno porodici, koje će biti dostavljeno nadležnim centrima za socijalni rad i polaznicima edukacije;
- d) Dostaviti Federalnom ministarstvu pismeni izvještaj o provedenoj edukaciji na obrascu koji je sastavni dio ovoga Programa edukacije.

22. 4. Edukatori pripremaju Plan edukacije koji će zadovoljiti utvrđene potrebe polaznika edukacije. Nakon što su potrebe jasno definisane, edukator će izvršiti odabir materijala koji će stalno prilagođavati konkretnim potrebama polaznika. Nakon što je Plan pripremljen, utvrđuju se konkretne aktivnosti edukovanja polaznika što je ključan korak u procesu uspješne edukacije. U ovoj fazi veoma je bitno uzeti u obzir osnovne karakteristike grupe za koju se Plan edukacije priprema: ko su polaznici, koliko će njih biti obuhvaćeno, koje je njihovo primarno obrazovanje, kojim se poslom bave, koliki je nivo njihovog znanja o djeci i odraslim licima u stanju socijalne potrebe i slično.

22. 5. U slučaju opravdane sprječenosti, edukator je dužan o tome obavijestiti Federalno ministarstvo najkasnije tri dana prije održavanja edukacije.

22. 6. Izostanak odabranog edukatora s edukacije bez prethodne ili blagovremene najave predstavlja osnov za gubitak statusa edukatora i skidanje s Liste certifikovanih edukatora.

23. Ocjenjivanje rada edukatora

23. 1. Ocjenjivanje rada edukatora vrši se na osnovu:

- a) Evaluacionog upitnika koji popunjavaju polaznici odmah nakon provedene edukacije;
- b) Izvještaja lica zaduženog za nadzor nad provedbom edukacije.

23. 2. Popunjavanje evaluacionog upitnika iz alineje a) tačke 23. 1. vrši se ocjenjivanjem edukatora prema svakom od sljedećih kriterija:

- a) Komunikacijske i interpersonalne vještine;
- b) Vještina provedbe obuke i prezentacije sadržaja;
- c) Metodološki pristup obuci;
- d) Sposobnost animiranja polaznika za aktivno uključivanje u edukaciju;

- e) Znanje iz oblasti koja je predmet edukacije.
23. 3. Ispunjavanje evaluacionog upitnika vrši se tako što svaki pojedini polaznik ocijeni edukatora ocjenom od 1 do 5 prema svakom od kriterija iz tačke 23. 2. ovoga Programa edukacija.
23. 4. Konačna ocjena predstavlja zbroj aritmetičkih svih pojedinačnih ocjena podijeljen s brojem kriterija.
23. 5. Edukator koji jednom bude ocijenjen konačnom ocjenom nižom od tri gubi status edukatora i skida se s Liste certifikovanih edukatora.
- 24. Obaveze polaznika edukacije**
24. 1. Lica koja podnesu zahtjev za bavljenje hraniteljstvom dužna su pohađati minimalno 75% edukacije na koju ih uputi nadležni centar za socijalni rad.
24. 2. Za polaznike edukacije koji budu pohađali edukaciju ispod utvrđenog minimuma smatrati će se da nisu uspješno završili propisanu edukaciju.
24. 3. Budući da svi tipovi edukacije zahtijevaju neposredno razvijanje i prilagođavanje, po okončanju edukacije polaznici su dužni obaviti evaluaciju sadržaja, primjenjene metodologije i načina rada edukatora što ima za cilj unapređenje sposobnosti edukatora i poboljšanje kvalitete sadržaja edukacije. Navedena će se evaluacija obaviti na posebnim obrascima koji su sastavni dio ovoga Programa edukacije.

V. ZAVRŠNE ODREDBE

25. Nadzor nad provedbom Programa edukacija

25. 1. Zavisno od lokacije na kojoj se provodi edukacija, nadzor nad njezinom provedbom vrši lice koje delegira kantonalno ministarstvo na čijem se području mjesne nadležnosti edukacija realizuje.
25. 2. Delegirano lice iz prethodne tačke dužno je kontinuirano pratiti provedbu edukacije, te voditi evidenciju o prisustvu polaznika edukacijama, osigurati distribuisanje, popunjavanje i prikupljanje evaluacionih upitnika i stručnih mišljenja edukatora koje će, nakon okončane edukacije, dostaviti Federalnom ministarstvu zajedno s kratkim izvještajem o rezultatima nadzora na obrascu koji je sastavni dio ovoga Programa edukacije.

26. Prilozi uz Program edukacija

26. 1. Sastavni dio ovoga Programa edukacija su sljedeći prilozi:

- a) Lista certifikovanih edukatora za hraniteljstvo u Federaciji Bosne i Hercegovine;
- b) Obrazac B-01: Lista polaznika edukacija;
- c) Obrazac B-02: Plan provedbe edukacije;
- d) Obrazac B-03: Evidencija o prisutnim polaznicima edukacije;
- e) Obrazac B-04: Završni evaluacioni upitnik;
- f) Obrazac B-05: Stručno mišljenje edukatora;
- g) Obrazac B-06: Izvještaj o provedenoj edukaciji u oblasti hraniteljstva;
- h) Obrazac B-07: Izvještaj o nadzoru nad provedbom edukacije.

27. Trajanje primjene Programa edukacija

27. 1. Ovaj se Program edukacija primjenjuje od dana objave na web stranici Federalnog ministarstva pa do 28. februara 2019. godine.

28. Objava Programa edukacija

28. 1. Ovaj će se Program edukacija, zajedno s Listom certifikovanih edukatora i pripadajućim obrascima, objaviti na web stranici Federalnog ministarstva.

Broj: 05-49-1690/17
Sarajevo, 17. augusta 2018. godine

LISTA CERTIFIKOVANIH EDUKATORA ZA HRANITELJSTVO U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

Lista certifikovanih edukatora za hraniteljstvo u Federaciji Bosne i Hercegovine, kojima je Federalno ministarstvo rada i socijalne politike, u skladu sa stavom (4) člana 49. Zakona o hraniteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 19/17), izdalo uvjerenje o zvanju edukatora, je sljedeća:

Redni broj	Prezime	Ime	Institucija	Kanton
1.	Alić	Neđad	JU Centar za socijalni rad Zenica	ZDK
2.	Aščić	Edmira	SOS Dječija sela BiH	KS
3.	Brkić	Renata	Centar za socijalni rad Grada Mostara	HNK
4.	Budimlić	Emina	JU Centar za socijalni rad Bihać	USK
5.	Čuljak	Toni	Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke	HNK
6.	Delić	Adem	JU Centar za socijalni rad Kakanj	ZDK
7.	Đurđević	Saudin	KJU Dom za djecu bez roditeljskog staranja Sarajevo	KS
8.	Ganović	Aida	SOS Dječija sela BiH	KS
9.	Hodžić	Jasna	OSCE BiH	KS
10.	Hodžić	Amira	JU Centar za socijalni rad Tuzla	TK
11.	Jazvin	Amir	JU Dječiji dom "Mostar"	HNK
12.	Kapetanović	Neverka	Udruga hranitelja	SBK
13.	Mahmić	Damir	SOS Dječija sela BiH	KS
14.	Mehić	Samra	JU Centar za socijalni rad Bužim	USK
15.	Milinković	Janja	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi Hercegovačko-neretvanskog kantona	HNK
16.	Mulalić	Elma	Zavod za specijalno obrazovanje i odgoj djece Mjedenica	KS
17.	Pljevljak	Cica	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo	KS
18.	Poturković	Mirsada	JU Kantonalni centar za socijalni rad Sarajevo	KS
19.	Salihović	Tima	Dom za djecu bez roditeljskog staranja Tuzla	TK
20.	Selimović	Suada	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i povratak Tuzlanskog kantona	TK
21.	Softić	Alma	SOS Dječija sela BiH	TK
22.	Trebinjac	Edin	SOS Dječija sela BiH	TK
23.	Viteškić	Amra	Hope and Homes for Children	KS

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

Obrázac B-01

[Upisati naziv kantona]
[Upisati naziv grada/općine]
[Upisati naziv centra za socijalni rad/službe za socijalnu zaštitu]

30

HISTOGRAMA EDUKACIJA

POTPIS OVI AŠTENE OSOBE

2

Broj: [Upisuje Federalno ministarstvo]
Datum: [Upisuje Federalno ministarstvo]

PLAN PROVEDBE EDUKACIJE

Broj i naziv modula			
Teme koje modul obuhvata			
Status edukacije			
Ime i prezime edukatora			
Status edukatora			
Mjesto provedbe modula			
Datum provedbe modula			
Satnica provedbe modula			
Broj polaznika			
Trajanje modula u školskim satima (%)	Teoretski dio	Praktični dio	Ukupno
Sadržaj teoretskog dijela			
Sadržaj praktičnog dijela			
Ciljevi modula			
Očekivani ishodi modula			
Planirane korištene metode			
Način provjere usvojenog znanja			
Potrebna oprema			
Napomena za organizatora			

PRIPREMIO EDUKATOR

Ime i prezime edukatora

**ODOBRило FEDERALНО
MINISTARSTVO RADA I SOCIJALNE
POLITIKE**

Ime i prezime ovlaštene osobe

M. P.

EVIDENCIJA O PRISUTNIM POLAZNICIMA EDUKACIJE

1. Opći podaci o edukaciji

Mjesto održavanja edukacije	
Datum održavanja edukacije	
Planirani broj polaznika edukacije	
Ime i prezime angažovanih edukatora	Edukator 1: Edukator 2:
Ime i prezime lica zaduženog za nadzor	

2. Kontakt lista polaznika edukacije

BOSNA I HERCEGOVINA FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

Obrazac B-03

3. Dnevna evidencija o prisutnosti edukaciji

ZAVRŠNI EVALUACIONI UPITNIK

Kako bismo procijenili i poboljšali kvalitet Programa osnovnih i dodatnih edukacija hraničarstva u Federaciji Bosne i Hercegovine, a samim tim i kvalitet usluge smještaja u hraničarsku porodnicu, molimo Vas da izdvojite djelič svoga vremena i popunite ovaj Završni evaluacioni upitnik jednostavnim zaokruživanjem jednog od ponuđenih odgovora pored svakog od postavljenih pitanja. Garantujemo povjerljivost Vaših odgovora.

	Sadržaj obuke				
Kojom bi ste ocjenom od 1 do 5 ocijenili ciljeve edukacije?	1 (Nerazumljivi)	2 (Nevažni)	3 (Djelimično opravданi)	4 (Uglavnom opravданi)	5 (Potpuno opravданi)
Kako biste ocjenili teme koje su obrađivane tokom edukacije?	1 (Nepotrebni)	2 (Nezanimljiv)	3 (Djelimično potrebnim)	4 (Uglavnom potrebnim)	5 (Apsolutno potrebnim)
Kako biste ocjenili informacije do kojih ste došli tokom edukacije?	1 (Nerazumljive)	2 (Suvršne)	3 (Djelimično važne)	4 (Uglavnom važne)	5 (Potpuno važne)
Smatrale li da će Vam dobivene informacije biti korisne u Vašem angažmanu kao hraničarja?	1 (Nikako)	2 (Zanemarivo)	3 (Djelimično)	4 (Uglavnom hoće)	5 (Potpuno hoće)
Jesu li Vam raspoloživi materijali pomogli tokom edukacije?	1 (Nikako)	2 (Uglavnom ne)	3 (Djelimično)	4 (Uglavnom da)	5 (Apsolutno da)
Organizacija i atmosfera u kojoj se edukacija odvijala					
Smatrale li da je način prezentiranja odabranih tema bio efektivan?	1 (Apsolutno ne)	2 (Nedovoljno efektivan)	3 (Djelimično da)	4 (Uglavnom da)	5 (Apsolutno da)
Smatrale li da je koršteni jezik bio razumljiv?	1 (Apsolutno ne)	2 (Nedovoljno)	3 (Djelimično da)	4 (Uglavnom da)	5 (Apsolutno da)
Je li bilo dovoljno prilika za diskusiju o određenim pitanjima?	1 (Apsolutno ne)	2 (Nedovoljno)	3 (Djelimično da)	4 (Uglavnom da)	5 (Apsolutno da)
Smatrale li da je raspoloživo vrijeme bilo adekvatno iskoristeno?	1 (Apsolutno ne)	2 (Nedovoljno)	3 (Djelimično da)	4 (Uglavnom da)	5 (Apsolutno da)
Jesu li polaznici dobijali odgovore na postavljena pitanja?	1 (Apsolutno ne)	2 (Nedovoljno)	3 (Djelimično da)	4 (Uglavnom da)	5 (Apsolutno da)
Kako ste se osjećali kao dio edukatorske grupe?	1 (Apsolutno loše)	2 (Uglavnom loše)	3 (Ostrednje)	4 (Uglavnom dobro)	5 (Apsolutno dobro)
Smatrale li da su polaznici edukacije trebali biti aktivnije uključvani?	1 (Apsolutno da)	2 (Uglavnom da)	3 (Samo djelimično)	4 (Uključivani su u dovoljnjoj mjeri)	5 (Uključvani su i više nego dovoljno)
Smatrale li da je prostor održavanja obuke bio dovoljno udoban i pogodan za učenje?	1 (Apsolutno ne)	2 (Nedovoljno)	3 (Djelimično da)	4 (Uglavnom da)	5 (Apsolutno da)

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE**

Obrazac B-04

Edukator broj 1: (Upisati ime i prezime edukatora)					
Smatraće li da je angažovani edukator bio dovoljno komunikativan i otvoren za razmjenu mišljenja?	1 (Apsolutno ne)	2 (Nedovoljno)	3 (Djelimično da)	4 (Uglavnom da)	5 (Apsolutno da)
Smatraće li da je angažovani edukator bio dovoljno stručan i razumljiv u izlaganju?	1 (Apsolutno ne)	2 (Nedovoljno)	3 (Djelimično da)	4 (Uglavnom da)	5 (Apsolutno da)
Smatraće li da je angažovanil edukator adekvatno uključivao polaznike u diskusiju i poticao ih na razmišljanje?	1 (Apsolutno ne)	2 (Nedovoljno)	3 (Djelimično da)	4 (Uglavnom da)	5 (Apsolutno da)
Smatraće li da se angažovani edukator s poštovanjem i uvazavanjem odnosio prema polaznicima edukacije?	1 (Apsolutno ne)	2 (Nedovoljno)	3 (Djelimično da)	4 (Uglavnom da)	5 (Apsolutno da)
Smatraće li da je angažovani edukator dobro vodio/la obuku (počinjao/la i završavao/la na vrijeme, izlazio/la na kraj s prekidima i ometanjima)?	1 (Apsolutno ne)	2 (Nedovoljno)	3 (Djelimično da)	4 (Uglavnom da)	5 (Apsolutno da)
Smatraće li da bi angažovanog edukatora i ubuduće trebalo angažovati?	1 (Apsolutno ne)	2 (Samo u slučaju prijeke potrebe)	3 (Povremeno da)	4 (Uglavnom da)	5 (Apsolutno da)
Edukator broj 2: (Upisati ime i prezime edukatora)					
Smatraće li da je angažovani edukator bio dovoljno komunikativan i otvoren za razmjenu mišljenja?	1 (Apsolutno ne)	2 (Nedovoljno)	3 (Djelimično da)	4 (Uglavnom da)	5 (Apsolutno da)
Smatraće li da je angažovani edukator bio dovoljno stručan i razumljiv u izlaganju?	1 (Apsolutno ne)	2 (Nedovoljno)	3 (Djelimično da)	4 (Uglavnom da)	5 (Apsolutno da)
Smatraće li da je angažovani edukator adekvatno uključivao polaznike u diskusiju i poticao ih na razmišljanje?	1 (Apsolutno ne)	2 (Nedovoljno)	3 (Djelimično da)	4 (Uglavnom da)	5 (Apsolutno da)
Smatraće li da se angažovani edukator s poštovanjem i uvazavanjem odnosio prema polaznicima edukacije?	1 (Apsolutno ne)	2 (Nedovoljno)	3 (Djelimično da)	4 (Uglavnom da)	5 (Apsolutno da)
Smatraće li da je angažovani edukator dobro vodio/la obuku (počinjao/la i završavao/la na vrijeme, izlazio/la na kraj s prekidima i ometanjima)?	1 (Apsolutno ne)	2 (Nedovoljno)	3 (Djelimično da)	4 (Uglavnom da)	5 (Apsolutno da)
Smatraće li da bi angažovanog edukatora i ubuduće trebalo angažovati?	1 (Apsolutno ne)	2 (Samo u slučaju prijeke potrebe)	3 (Povremeno da)	4 (Uglavnom da)	5 (Apsolutno da)
Opći dojam o provedenoj edukaciji					
Smatraće li da Vam je ova edukacija pomogla da poboljšate svoje znanje i vještine?	1 (Apsolutno ne)	2 (Nedovoljno)	3 (Djelimično da)	4 (Uglavnom da)	5 (Apsolutno da)
Smatraće li da je ova edukacija ispunila Vaša očekivanja?	1 (Apsolutno ne)	2 (Nedovoljno)	3 (Djelimično da)	4 (Uglavnom da)	5 (Apsolutno da)

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

Obrazac B-04

Da li biste ovu edukaciju preporučili drugim licima?	1 (Apsolutno ne)	2 (Nisam siguran)	3 (Ponekad)	4 (Uglavnom da)	5 (Apsolutno da)
Dodatna zapažanja, komentari i prijedlozi polaznika edukacije (fakultativno)					

Zahvaljujemo na izdvojenom vremenu i izraženom mišljenju.

Mjesto:
Datum:

STRUČNO MIŠLJENJE EDUKATORA

1. Opći podaci o edukatoru/edukatorima i provedenoj edukaciji

Ime i prezime edukatora	1.		
	2.		
Status edukatora	1.		
	2.		
Status provedene edukacije			
Mjesto provedbe edukacije			
Period provedbe edukacije	1.	Od:	Do:
	2.	Od:	Do:
Obrađene tematske oblasti	1.		
	2.		
Korištene nastavne metode	1.		
	2.		
Način provjere znanja	1.		
	2.		

2. Opći podaci o polazniku/polaznicima edukacije

Vrsta podataka	Polaznik edukacije	Bračni/vanbračni drug polaznika edukacije
Ime		
Ime oca		
Prezime		
Djevojačko prezime		
Datum rođenja		
Mjesto i država rođenja		
Adresa prebivališta/boravišta		
Kontakt telefon		
Kontakt e-mail		

3. Evaluacija polaznika edukacije prema pojedinim kompetencijama

Nivo sudjelovanja u edukaciji	
Razumijevanje hraniteljstva, posebno u segmentu obaveza i odgovornosti hraniteljske porodice	
Motivacija polaznika edukacije za bavljenje hraniteljstvom	
Uočene prednosti polaznika edukacije	
Uočene slabosti polaznika edukacije	
Spremnost na saradnju u zaštiti hranjenika	

4. Dodatne preporuke ili zapažanja edukatora o polazniku/polaznicima edukacije

5. Stručno mišljenje edukatora o osposobljenosti polaznika edukacije

EDUKATOR 1

EDUKATOR 2

Ime i prezime

Ime i prezime

Mjesto:
Datum:

IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ EDUKACIJI U OBLASTI HRANITELJSTVA

1. Opći podaci o provedenoj edukaciji

Ime i prezime angažovanog edukatora		
Status angažovanog edukatora		
Ugovor o angažovanju		
Program po kojem je provedena edukacija		
Status provedene edukacije		
Ukupan broj polaznika edukacije		
Mjesto provedbe edukacije		
Period provedbe edukacije	Datum početka:	Datum završetka:

2. Izvještaj o provedbi pojedinih modula

Naziv provedenog modula			
Tematske oblasti obuhvaćene modulom			
Datum provedbe modula			
Satnica provedbe modula	Počeo u:	Završio u:	
Omjer teoretskog i praktičnog dijela u %	Teoretski dio	Praktični dio	Ukupno
Korištene nastavne metode			
Način provjere usvojenog znanja			

EDUKATOR

Ime i prezime edukatora

Mjesto:
Datum:

IZVJEŠTAJ O NADZORU NAD PROVEDBOM EDUKACIJE

1. Opći podaci o provedenoj edukaciji

Naziv Programa po kojem je provedena edukacija			
Status provedene edukacije			
Mjesto provedbe edukacije			
Period provođenja edukacije	Od:		To:
Broj polaznika edukacije	Ženskih:	Muških:	Ukupno:
Ime i prezime angažovanih edukatora	1.		
	2.		
Period provedbe edukacije	1.	Od:	To:
	2.	Od:	To:
Obradene tematske oblasti po modulima	1.		
	2.		
	3.		

2. Osvrt na sadržaj edukacije

3. Osvrt na rad edukatora

4. Osvrt na metodologiju rada

5. Osvrt na cjelokupnu organizaciju edukacije

6. Konačna ocjena

Naziv segmenta ocjenjivanja	Ocjena
Sadržaj edukacije	
Rad edukatora 1:	
Rad edukatora 2:	
Metodologija rada	
Cjelokupna organizacija obuke	

Prilozi:

- Popunjeno Obrazac B-03: Evidencija o prisutnim polaznicima edukacije
- Popunjeni Obrasci B-04: Završni evaluacioni upitnici
- Popunjeni Obrasci B-05: Stručna mišljenja edukatora

IME I PREZIME
DELEGIRANOG LICA:

(Potpis)